



## บทที่ 6

### ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ

#### 6.1 ข้อสรุป

การส่งเสริมสินค้าหัตถกรรมไทยเป็นนโยบายของรัฐที่กำหนดและระบุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะที่สินค้าหัตถกรรมไทยเป็นสินค้าเพื่อการส่งออกประเภทหนึ่ง และเป็นสินค้าที่แสดงถึงศิลปวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของไทย รัฐบาลจึงมีนโยบายให้การส่งเสริมโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมดูแล และเพื่อให้บริการแก่ธุรกิจผู้ประกอบการด้านหัตถกรรมในชั้นที่จะช่วยเหลือส่งเสริมให้สินค้าหัตถกรรมไทยมีการพัฒนาและเจริญก้าวหน้า วิธีการควบคุมดูแลและกระทำในลักษณะการออกกฎระเบียบข้อบังคับให้เป็นกรอบในการดำเนินงานไม่ให้เกิดการเอารัดเอาเปรียบกัน และเพื่อพัฒนาการส่งออกสินค้าหัตถกรรมไทยให้มีมูลค่ามากขึ้น วิธีการให้การส่งเสริมแบ่งได้เป็น 6 ประเภทด้วยกันคือ

1. การส่งเสริมด้านเทคนิควิชาการ
2. การส่งเสริมทางด้านการเงิน
3. การส่งเสริมด้านสิทธิพิเศษในการลงทุน
4. การส่งเสริมด้านจัดท่ามาตรฐานสินค้า
5. การส่งเสริมทางด้านตลาดและการส่งออก
6. การส่งเสริมด้านการวางแผนพัฒนาอุตสาหกรรมในส่วนภูมิภาค

การดำเนินการส่งเสริมจะมอบหมายแบ่งส่วนงานให้หน่วยงานภาครัฐบาลหลายแห่งรับผิดชอบนำไปดำเนินการ อาทิเช่น กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม และ กรมพาณิชย์สัมพันธ์ที่เป็นหน่วยงานหลักในการส่งเสริมการผลิตและจำหน่ายสินค้าหัตถกรรมไทย นอกจากนี้ก็มีหน่วยงานที่ให้การส่งเสริมทางอ้อมคือ กรมพัฒนาชุมชน สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท กรมการค้าต่างประเทศ กรมศุลกากร กรมประชาสัมพันธ์ และ กรมราชทัณฑ์

จากการศึกษาการบริหารงานของหน่วยงานภาครัฐบาลในการส่งเสริมสินค้าหัตถกรรมไทย จะเห็นได้ว่า นโยบายการส่งเสริมจะถูกกำหนดโดยภาครัฐบาลเพียงฝ่ายเดียว โดยจะมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปดำเนินการตามนโยบาย ผลจากการที่รัฐบาลเป็นผู้กำหนดนโยบายฝ่ายเดียวประกอบกับการขาดข้อมูลข่าวสารที่เพียงพอ ทำให้การบริหารงานส่งเสริมสินค้าหัตถกรรมไทย มีข้อบกพร่อง จากการสำรวจผู้ประกอบการธุรกิจด้านหัตถกรรมในเขตกรุงเทพมหานครถึงการได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐบาล พบว่าการเผยแพร่กิจกรรมในการส่งเสริมสินค้าหัตถกรรมไทยของหน่วยงานภาครัฐบาลยังไม่ทั่วถึง มีธุรกิจผู้ประกอบการเพียงร้อยละ 30.48 ที่ได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐบาล ในจำนวนผู้ที่ได้รับการส่งเสริมมักเป็นธุรกิจประเภทผู้ผลิตขนาดใหญ่และผู้ส่งออกรายใหญ่ ๆ ที่มียอดขายมากกว่าปีละ 10 ล้านบาท ธุรกิจด้านการผลิต การค้าปลีกหรือค้าส่งขนาดเล็ก ๆ มักจะไม่ได้ได้รับความสนใจที่จะให้การส่งเสริม ในจำนวนผู้ที่ยังไม่ได้รับการส่งเสริม ร้อยละ 62.31 ไม่ต้องการได้รับการส่งเสริม เหตุผลสำคัญที่ไม่ต้องการรับการส่งเสริม คือ เห็นว่าการขอรับการส่งเสริมมีความยุ่งยากแต่ประโยชน์ที่ได้รับไม่คุ้มค่า

สาเหตุที่การบริหารงานมีข้อบกพร่อง การเผยแพร่กิจกรรมของหน่วยงานภาครัฐบาลในการส่งเสริมไม่ทั่วถึง เนื่องจากการบริหารงานมีปัญหาและอุปสรรคบางประการซึ่งแบ่งได้เป็น

1. ปัญหาภายใน

1.1 ด้านการวางแผน ปัญหามีสาเหตุเนื่องจากนโยบายการส่งเสริมเป็นการกำหนดโดยรัฐบาลฝ่ายเดียว ประกอบกับการขาดข้อมูลอย่างเพียงพอ จึงทำให้การวางแผนไม่เหมาะสม กิจกรรมในการส่งเสริมไม่สามารถที่จะสอดคล้องตรงต่อความต้องการของกิจการทุกประเภทได้ทั้งหมด แนวความคิดในการส่งเสริมยังยึดมั่นอยู่ที่การส่งเสริมการผลิต โดยใช้วิธีการฝึกอบรมเป็นหลัก และการฝึกอบรมมักเป็นในลักษณะ "สอนให้ทำเป็น" มากกว่าที่จะฝึกอบรมในระดับที่จะก่อให้เกิดความชำนาญหรือการพัฒนาเทคนิคการผลิตสำหรับผู้ประกอบการอยู่แล้ว การส่งเสริมตามแนวความคิดนี้จึงเป็นประโยชน์แก่ผู้ผลิตในระดับอุตสาหกรรมในครอบครัวเท่านั้น แต่ไม่เป็นประโยชน์ต่อผู้ผลิตขนาดกลางหรือขนาดใหญ่เลย

1.2 ด้านบุคลากร ปัญหาคือ เจ้าหน้าที่ไม่มีประสบการณ์เพียงพอมีผลทำให้การดำเนินงานส่งเสริมไม่ได้รับความเชื่อถือจากธุรกิจผู้ประกอบการ ธุรกิจจึงไม่สนใจที่จะติดต่อขอรับบริการส่งเสริม จากการสำรวจพบว่าในจำนวนธุรกิจที่ได้รับการส่งเสริมมีธุรกิจเพียงร้อยละ 28.07 ที่เป็นฝ่ายติดต่อขอรับบริการส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐบาลเอง นอกนั้นเป็นการที่หน่วยงานภาครัฐบาลติดต่อไป หรือ เป็นลักษณะที่ติดต่อกันทั้งสองฝ่าย (Two-way Communication) คือทั้งรัฐบาลติดต่อไป และธุรกิจติดต่อมา ปัญหาด้านบุคคลอีกประการหนึ่ง คือ ปัญหาปริมาณเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอกับงานในหน้าที่ความรับผิดชอบ มีผลทำให้การดำเนินงานล่าช้าไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเกิดความเบื่อหน่ายหมดกำลังใจ

1.3 ด้านงบประมาณ ปัญหาคือ ได้รับการจัดสรรงบประมาณน้อย ทำให้ขาดกำลังเงินที่จะนำมาใช้ในการดำเนินงานส่งเสริมอย่างเพียงพอ อีกประการหนึ่งคือ ปัญหาทางด้านระเบียบการงบประมาณที่การอนุมัติเงินประจำงวดล่าช้า การขอโอนเปลี่ยนแปลงรายการต้องผ่านขั้นตอนหลายชั้น ทำให้ไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 ด้านการตัดสินใจ ปัญหา คือ การตัดสินใจต่าง ๆ ในการบริหารงานเป็นการรวมอำนาจไว้ที่ส่วนกลาง และการบริหารยึดตัวบุคคลเป็นหลัก การดำเนินงานส่งเสริมสินค้าหัตถกรรมไทยจะมีการดำเนินงานที่จริงจังมีประสิทธิภาพมากน้อยขนาดไหนขึ้นอยู่กับความสนใจ ให้ความสำคัญและให้การสนับสนุนการดำเนินงานส่งเสริมจากเจ้าหน้าที่ที่บริหารระดับสูง เช่น ได้แก่ รัฐมนตรี อธิบดี และผู้อำนวยการกอง

1.5 ด้านการควบคุม ปัญหาเกิดเนื่องมาจากวิธีการในการควบคุมที่ยังใช้การพิจารณาจากรายงานผลการปฏิบัติงานเป็นหลัก ซึ่งในการทำรายงานผู้ทำรายงานยังขาดความเข้าใจที่ถูกต้องสำหรับประโยชน์ที่จะได้จากรายงานผลการปฏิบัติงาน มีความเข้าใจไขว่เขวกับการประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปีเพื่อเลื่อนเงินเดือนเลื่อนตำแหน่งซึ่งเป็นผลประโยชน์ส่วนตัว จึงทำให้การปิดเบียนข้อมูลในการทำรายงาน โดยจะพบว่ารายงานการปฏิบัติการส่วนใหญ่มักจะแสดงผลในด้านดี ในแง่บวก (Positive) ทั้งสิ้น ทำให้ไม่เห็นถึงข้อบกพร่องที่จะทำการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและพัฒนาการส่งเสริมสินค้าหัตถกรรมไทยได้กว้างขวางออกไป อีกประการหนึ่ง การ

ควบคุมในรูปการตรวจเยี่ยมราชการถูกจำกัดในเรื่องงบประมาณทำให้ไม่สามารถตรวจเยี่ยมได้ทั่วถึง และในทางปฏิบัติการตรวจเยี่ยมราชการมักจะไม่ไต่กระทำอย่างจริงจัง ผลให้การควบคุมการปฏิบัติงานของหน่วยราชการที่เป็นอยู่ในปัจจุบันไม่มีประโยชน์ต่อการบริหารงานการส่งเสริมเท่าใดนัก

## 2. ปัญหาภายนอก

2.1 ด้านความต้องการส่งเสริมของธุรกิจ ปัญหาคือ ธุรกิจด้านหัตถกรรมไทยมีหลายประเภทและหลายขนาด ดังนั้นความต้องการในการส่งเสริมจึงมีหลากหลาย ในขณะที่การบริหารงานของหน่วยงานภาครัฐบาลถูกจำกัดด้วยเรื่องอัตราค่าส่งเจ้าหน้าที่ และงบประมาณ จึงไม่สามารถสนองความต้องการของธุรกิจได้ครบถ้วน ธุรกิจที่ไม่ได้รับความพอใจจากการส่งเสริมก็จะบอกเล่าต่อ ๆ ไป ทำให้ภาพพจน์ของหน่วยงานภาครัฐบาลในการส่งเสริมสินค้าหัตถกรรมไทยเสียหาย ธุรกิจที่ยังไม่เคยได้รับการส่งเสริมก็ไม่ประสงค์ที่จะมาติดต่อ

2.2 ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ปัญหาคือหน่วยงานต่าง ๆ มีการดำเนินงานที่ซ้ำซ้อนกันทำให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย และเกิดความสับสนต่อธุรกิจเพราะไม่ทราบว่า จะติดต่อขอรับการส่งเสริมจากหน่วยงานใดจึงจะถูกต้อง และการที่หน่วยงานต่าง ๆ ดำเนินงานคล้ายคลึงกันซ้ำซ้อนกันนี้ทำให้เกิดการขัดขวางหรืออุปสรรคที่มากติดต่ออาจจะถูกบอกให้ไปติดต่อหน่วยงานนั้นหน่วยงานนี้หลายหน่วยงานจนเปื่อยหาย ปัญหาอีกประการหนึ่งคือ การขาดหน่วยงานที่เป็นหน่วยงานกลางทำหน้าที่ประสานงานในการดำเนินงานส่งเสริมของหน่วยงานภาครัฐบาลให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

2.3 ด้านฝีมือแรงงาน ปัญหาคือ การขาดแคลนฝีมือแรงงาน เพราะผลตอบแทนจากการประกอบอาชีพทางด้านช่างหัตถกรรมมีรายได้น้อยจึงไม่จูงใจให้คนศึกษา จำนวนฝีมือแรงงานที่มีอยู่ก็ในวันจะลดน้อยลงไป

2.4 ด้านอุปนิสัยของคนไทย ปัญหาคือ การส่งเสริมมักจะไม่ค่อยได้ผลเพราะอุปนิสัยของคนไทยไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง เคยทำอย่างไรก็ทำอย่างนั้นต่อไป อีกประการหนึ่งคืออุปนิสัยด้านความมักน้อยทำให้ผู้ผลิตบางประเภทไม่ได้คิดจะประกอบอาชีพด้านหัตถกรรมเป็นหลัก คงทำเป็นเพียงอาชีพว่างเท่านั้น และทำเพียงให้มีอยู่มีกินไปวัน ๆ หนึ่งเท่านั้น

2.5 ด้านการตลาด ในด้านตลาดภายในประเทศ สินค้าหัตถกรรมบางประเภท มีราคาสูง ผู้บริโภคในประเทศไม่นิยม สินค้าหัตถกรรมบางประเภทถูกทดแทนโดยสินค้าอื่น เช่น เสื้ออก ก็ถูกทดแทนด้วยเสื้อพลาสติกที่มีความทนทาน สีสรรลวยงามและราคาถูกกว่า เป็นต้น ในด้าน ตลาดต่างประเทศ ปัญหาคือมีคู่แข่งมาก สินค้าหัตถกรรมไทยมีส่วนแบ่งในตลาดเพียงเล็กน้อย และยังมีปัญหาในเรื่องราคาที่ไม่แน่นอน และคุณภาพมาตรฐานสินค้าหัตถกรรมยังต้องปรับปรุง

จากการศึกษาและวิเคราะห์การบริหารงานของหน่วยงานภาครัฐบาลในการส่งเสริมสินค้า หัตถกรรมไทย ทั้งทางการศึกษาข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐบาล และทางด้านธุรกิจผู้ประกอบการ ผล การศึกษาและวิเคราะห์ปรากฏว่า เป็นไปตามสัมมุติฐานที่ได้ตั้งไว้กล่าวคือ ประการแรก การเผยแพร่ กิจกรรมในการส่งเสริมสินค้าหัตถกรรมไทยของหน่วยงานภาครัฐบาลยังไม่ทั่วถึง สาเหตุเพราะ

- อัตราร้อยละของธุรกิจกลุ่มตัวอย่างที่ได้ทำการวิจัยเพียงร้อยละ 30.48 ที่ได้รับการส่งเสริม ซึ่งเป็นจำนวนที่น้อยทั้งที่เป็นธุรกิจผู้ประกอบการในเขตกรุงเทพมหานคร อันเป็นศูนย์กลางของ หน่วยงานภาครัฐบาลในการส่งเสริมสินค้าหัตถกรรมไทยทุกหน่วยงาน หากทำการวิจัยในต่างจังหวัด อาจได้อัตราร้อยละของธุรกิจที่ได้รับการส่งเสริมน้อยลงไปอีก เนื่องจากจะมีอุปสรรคปัญหาในเรื่องต่าง ๆ อาทิ เช่น ความห่างไกล ขาดการศึกษา และลักษณะของชาวบ้านที่ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง เป็นต้น

- ธุรกิจที่ได้รับการส่งเสริมส่วนใหญ่เป็น ธุรกิจประเภทผู้ผลิต หรือผู้ส่งออก ส่วนธุรกิจ ประเภทผู้ค้าปลีก และผู้ค้าส่งได้รับการส่งเสริมเป็นจำนวนน้อยแสดงว่าการส่งเสริมยังไม่ทั่วถึงสำหรับ ทุกประเภทกิจการ

- ในด้านประเภทสินค้าหัตถกรรม แต่การส่งเสริมส่วนใหญ่เน้นส่งเสริมแก่สินค้าเพียง- บางประเภท เช่น เครื่องจักสาน เครื่องไม้แกะสลัก เฟอร์นิเจอร์ไม้ เฟอร์นิเจอร์หวาย เป็นต้น ส่วนสินค้าบางประเภทได้รับการส่งเสริมน้อยมากหรือแทบจะไม่มีเลย เช่น เครื่องทองรูปพรรณ การ- นิลาภาพบนหนังสือ เครื่องประดับหล่ออลูมิเนียม(อัลลอยด์) เป็นต้น

- ธุรกิจที่ได้รับการส่งเสริมส่วนใหญ่เป็นธุรกิจที่มีจำนวนแรงงานในช่วง 7-50 คน และ เป็นธุรกิจที่มียอดจำหน่ายประมาณปีละ 5,000,000 - 10,000,000 บาท ซึ่งธุรกิจเหล่านี้มีความ สามารถช่วยตนเองได้ แต่ธุรกิจขนาดเล็กที่ควรให้การส่งเสริมกลับได้รับการส่งเสริมจำนวนน้อย

- การส่งเสริมที่ตลาดต่างประเทศ และตลาดนักท่องเที่ยว เป็นสำคัญ ส่วนตลาดในประเทศได้รับความสนใจที่ส่งเสริมน้อย

นอกจากการเผยแพร่กิจกรรมในการส่งเสริมสินค้าหัตถกรรมไทยของหน่วยงานภาครัฐบาลจะยังไม่ทั่วถึงแล้ว ยังปรากฏว่าในความคิดเห็นของธุรกิจผู้ประกอบการ ภาพพจน์ของการส่งเสริมสินค้าหัตถกรรมไทยของหน่วยงานภาครัฐบาลยังไม่ดีพอ เนื่องจากการบริหารงานในการส่งเสริมมีความล่าช้า ขาดการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ที่ควรได้รับการส่งเสริมทราบ การส่งเสริมไม่จริงจัง การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ขาดหลักเกณฑ์ที่แน่นอน เป็นเหตุให้ธุรกิจผู้ประกอบการเป็นจำนวนมากจึงไม่ต้องการได้รับการส่งเสริม เพราะเห็นว่าเป็นสิ่งที่ไม่จำเป็น การที่จะต้องเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับรัฐบาลแทนที่จะเป็นการส่งเสริมกลับจะเป็นอุปสรรคให้การดำเนินงานต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ไม่จำเป็นเกิดความล่าช้าแก่ธุรกิจ การส่งเสริมไม่ให้ประโยชน์เต็มที่

ประการที่สอง จากการศึกษาข้อมูลทางการบริหารงานของหน่วยงานภาครัฐบาลในการส่งเสริม ปรากฏว่า การบริหารงานมีปัญหาและอุปสรรคตามที่ได้ตั้งสมมติฐานไว้ คือ มีปัญหาทางด้านงบประมาณ เนื่องจากงบประมาณที่ได้รับจัดสรรมานั้นน้อยทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมการส่งเสริมได้อย่างเพียงพอ ในระดับที่ธุรกิจต้องการ การเบิกจ่ายงบประมาณมีขั้นตอนยุ่งยากล่าช้ามีผลให้การดำเนินงานส่งเสริมล่าช้าไปด้วย ด้านโครงสร้างองค์การ การส่งเสริมสินค้าหัตถกรรมไทยเป็นหน้าที่รับผิดชอบของหน่วยงานหลายหน่วย และทุกหน่วยงานพยายามที่จะส่งเสริมให้ครบวงจร ซึ่งทำให้การทำงานเกิดความซ้ำซ้อนกัน ด้านการเจ้าหน้าที่ก็มีปัญหา เนื่องจากเจ้าหน้าที่ขาดความชำนาญและประสบการณ์อย่างเพียงพอ ประกอบกับอัตราเงินเดือนที่มีระดับต่ำ จึงไม่สามารถจูงใจให้เจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์ทำงานอยู่กับหน่วยงานภาครัฐบาล ถึงจะมีหน้าที่อยู่บ้างที่ทำงานด้วยใจรักก็มีจำนวนน้อย ในด้านการตลาดปัญหาสำคัญที่สุดก็คือการขาดข้อมูลทางการตลาด สำหรับสินค้าหัตถกรรมไทย ทำให้การส่งเสริมด้านการตลาดยังไม่ถูกต้องนัก

## 6.2 ข้อเสนอแนะ

ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานของหน่วยงานภาครัฐบาล เป็นปัญหาที่เรื้อรังมานานและมีปัจจัยที่เป็นสาเหตุของปัญหาหลายอย่าง ทำให้การบริหารงานของหน่วยงานภาครัฐบาลมีข้อบกพร่อง การเผยแพร่กิจกรรมของหน่วยงานภาครัฐบาลในการส่งเสริมสินค้าหัตถกรรมไทยยังไม่ทั่วถึง ผู้เขียนจึงขอเสนอแนวทางปรับปรุงแก้ไขปัญหาบางประการที่เห็นว่าน่าจะเป็นประโยชน์สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะนำไปพิจารณาดำเนินการปรับปรุงแก้ไขต่อไป ดังนี้

1. ด้านการวางแผนงานเพื่อส่งเสริม หน่วยงานภาครัฐบาลควรที่จะทำการสำรวจความต้องการของธุรกิจ กลุ่มเป้าหมายที่จะเป็นผู้รับการส่งเสริม เพื่อใช้ประกอบการวางแผนงานในการส่งเสริมให้ตรงต่อความต้องการ และการส่งเสริมในลักษณะการออกกฎระเบียบข้อบังคับ ควรที่จะกำหนดระเบียบ หลักเกณฑ์อย่างแน่นอนเพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงาน รัฐบาลควรที่จะเร่งกำหนดมาตรการที่จะเป็นกลไกในการส่งเสริมเพิ่มมากขึ้น อาทิเช่น มาตรการภาษี การค้าสำหรับธุรกิจผู้ประกอบการด้านหัตถกรรมเพื่อส่งเสริมการค้าเงินธุรกิจประเภทนี้ มาตรการส่งเสริมการลงทุนในประเภทสินค้าหัตถกรรมควรที่จะปรับปรุงให้มีขนาดเล็กลง และเงื่อนไขน้อยลงเพื่อเหมาะสมกับลักษณะของธุรกิจประเภทนี้ซึ่งมักจะมีขนาดย่อมมากกว่าขนาดใหญ่ ควรผ่อนผันเรื่องระเบียบการส่งออกสำหรับสินค้าหัตถกรรมไทย และอำนวยความสะดวกในการส่งออกสินค้าประเภทนี้ เพื่อเป็นการส่งเสริมการส่งออกสินค้าประเภทนี้ให้มากขึ้น แผนการต่าง ๆ ในการส่งเสริมควรจะประชาสัมพันธ์ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับการส่งเสริมทราบ เพื่อที่จะได้มาขอรับบริการอันจะบรรลุตามเจตนารมณ์ของการส่งเสริม

## 2. ด้านการคัดองค์การและบุคลากร

-ด้าน การคัดองค์การ ควรปรับปรุงโครงสร้างขององค์การที่มีการซ้ำซ้อนกันเสียใหม่ โดยยุบรวมหน่วยงานที่ทำหน้าที่คล้าย ๆ กันเข้าด้วยกันเป็นหน่วยงานเดียว สำหรับหน่วยงานในสังกัดของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมที่เป็นหน่วยงานหลักในการส่งเสริมควรมีการปรับปรุงหน่วยงานที่ส่งเสริมสินค้าหัตถกรรมเสียใหม่โดยเฉพาะกองส่งเสริมหัตถกรรมไทย และกองอุตสาหกรรมไทย และกองอุตสาหกรรมในครอบครัวที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันมากต่างกันเพียงกลุ่ม

เป้าหมายที่จะส่ง เสริมเท่านั้น กล่าวคือ กองส่ง เสริมหัตถกรรมไทยทำการส่ง เสริมสำหรับธุรกิจขนาดย่อม จนถึงขนาดใหญ่ กองอุตสาหกรรมในครอบครัวทำการส่ง เสริมสำหรับผู้ประกอบอาชีพในครอบครัว ซึ่งผู้เขียนมีความเห็นว่ารูปแบบการคัดองค์การในการส่ง เสริมที่เป็นอยู่ดีไม่เพียงพอหนึ่งก็เพราะธุรกิจที่มาขอรับการส่ง เสริมแบ่งแยกได้ยากกว่ามีขนาดไหนหน่วยงานใดควรให้การส่ง เสริม เช่น ผู้ประกอบการทอผ้าในลักษณะอุตสาหกรรมในครอบครัวมีที่กระตุกถึงประมาณ 100 หลัง ก็อาจจัดอยู่ในประเภท อุตสาหกรรมในครอบครัว หรือประเภทที่กองส่ง เสริมหัตถกรรมไทยรับผิดชอบก็ได้ ฉะนั้นควรแก้ไขโดยรวมหน่วยงานนี้ด้วยกันแล้วแบ่งความรับผิดชอบในการส่ง เสริม เป็นตามลักษณะสินค้าที่ส่ง เสริมซึ่งจะได้สอดคล้องกับการดำเนินการของกองอุตสาหกรรมสิ่งทอ หน่วยงานที่รวมกันนี้อาจตั้งชื่อว่า "กองส่ง เสริม หัตถอุตสาหกรรม" แล้วแบ่งส่วนราชการภายใน เป็นฝ่ายส่ง เสริมการศึกษาลานและถักทอ ฝ่ายส่ง เสริม หัตถกรรมจากโลหะ ฝ่ายส่ง เสริมเครื่องประดับและอัญมณี ฝ่ายส่ง เสริมเครื่องปั้นดินเผา และฝ่าย ส่ง เสริมหัตถกรรมเบ็ดเตล็ด เป็นต้น ในแต่ละฝ่ายจะดำเนินการส่ง เสริมตั้งแต่การสำรวจศึกษาวิจัย ข้อมูลสินค้าที่รับผิดชอบในการส่ง เสริม การพัฒนาและออกแบบผลิตภัณฑ์ การให้คำแนะนำปรึกษา และการช่วยเหลือด้านเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ สำหรับสินค้านั้นโดยเฉพาะ ซึ่งคาดว่าถ้ามีการปรับปรุงใน ลักษณะนี้ จะทำให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีความชำนาญและประสิทธิภาพในการส่ง เสริมสินค้าแต่ละประเภท สามารถทำการส่ง เสริมหัตถกรรมไทยในแต่ละประเภทได้อย่างทั่วถึงและตรงต่อความต้องการยิ่งขึ้น

- ด้านบุคลากร เนื่องจากข้อจำกัดในเรื่องงบประมาณของประเทศซึ่งไม่เพียงพอ ทำให้ไม่สามารถเพิ่มบุคลากรได้มาก ฉะนั้นผู้บริการของแต่ละหน่วยงานควรใช้เทคนิคการบริหาร ในเรื่อง การหมุนเวียนงาน และการสับเปลี่ยนโยกย้าย จากหน่วยงานที่มีงานน้อยแต่เจ้าหน้าที่มากให้แบ่งกำลัง ไปทำงานในหน่วยงานที่งานมาก แต่เจ้าหน้าที่น้อย ซึ่งตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน อธิบดีของแต่ละกรมก็มีอำนาจที่จะดำเนินการที่จะทำให้การบริหารงานของกรมมีประสิทธิภาพ อยู่แล้ว ข้ออุปสรรคสำคัญจึงอยู่ที่ตัวเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเอง ซึ่งมักจะยึดมั่นอยู่กับงานที่ทำเดิม และหน่วยงานเดิมของตนมากเกินไป ไม่ชอบการสับเปลี่ยนโยกย้าย ซึ่งตามหลักความเป็นจริงแล้ว ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานของรัฐบาลที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย ฉะนั้นไม่ว่าจะอยู่หน่วยงานใด หรือทำงานใดก็ย่อมมีศักดิ์ศรีในการเป็นเจ้าพนักงานของรัฐเหมือนกัน



จึงควรที่ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ควรจะมีความสำนึกในข้อนี้ และปฏิบัติหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายมาอย่างเต็มความสามารถ และด้วยความซื่อสัตย์ สุจริตโดยคำนึงถึงประโยชน์ต่อประเทศชาติโดยส่วนรวมเป็นสำคัญ

### 3. ด้านการอำนวยความสะดวกในการส่งเสริม ควรมีการปรับปรุงแก้ไขดังนี้

#### 3.1 การส่งเสริม และพัฒนาการผลิต โดย

-รัฐควรส่งเสริมการผลิตวัตถุดิบบางประเภท ให้เพียงพอที่จะป้อนแก่ธุรกิจด้านหัตถกรรม เช่น การส่งเสริมการฟอกหนังดิบประเภทโต กระบือ ลูกร จรเข้ การปลูกฝ้าย การปลูกหวาย การปลูกป่า เป็นต้น

-รัฐควรควบคุมการส่งออกวัตถุดิบ เพื่อใช้ในการผลิตหัตถกรรมบางประเภทที่ขาดแคลน เช่น หนังดิบ ยางรัก เป็นต้น และควรปรับปรุงอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบ (แต่ถ้าเป็นสินค้าที่ผลิตเพื่อส่งออกก็ไม่ใช่ปัญหา) และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันในตลาดต่างประเทศ

-ควรที่จะขยายงานการส่งเสริมช่วยเหลือทางด้านเทคนิคการผลิตใหม่แก่ผู้ผลิต โดยอาศัยกลไกของรัฐที่มีอยู่ให้มากขึ้น

-ควรส่งเสริมการพัฒนาและออกแบบสินค้าหัตถกรรมให้ตรงต่อความต้องการของตลาดและรสนิยมของตลาด และควรส่งเสริมให้มีการจดทะเบียนสิทธิบัตรกรรมสิทธิ์รูปแบบสินค้าหัตถกรรมที่ประดิษฐ์คิดค้นขึ้นมา เพื่อป้องกันการเลียนแบบ

#### 3.2 การส่งเสริมทางการเงิน โดย

-ควรที่จะเร่งดำเนินการแก้ไขปัญหาในการดำเนินการของสำนักงานธนกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อม เพื่อให้จะได้ดำเนินการให้กู้เงินแก่ธุรกิจด้านหัตถกรรมขนาดย่อมต่อไป และการจะเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมในมาตรการเกี่ยวกับการให้เงินกู้แก่ธุรกิจด้านหัตถกรรม ในเรื่องเงื่อนไขหลักทรัพย์ค้ำประกันเพราะมักประสบปัญหาที่ธุรกิจด้านนี้ไม่ค่อยมีหลักทรัพย์มาค้ำประกันเงินกู้ เนื่องจาก

ลักษณะของธุรกิจโดยเฉพาะผู้ผลิต มีเพียงความรู้ทางช่างเป็นทรัพย์สินอย่างเดียว และไม่สามารคนำมาใช้ค้าประกันได้

- การจัดตั้งกองทุนหมุนเวียนเพื่อช่วยเหลือขบวนการผลิตสินค้าหัตถกรรมไทย เพื่อใช้ในการจัดหาวัตถุดิบ ให้อุปโภควัตถุดิบ ให้ยืมไปใช้คืนเมื่อขายสินค้าได้ วางมัดจำให้ผู้ผลิตทำการผลิต และเพื่อซื้อสินค้าหัตถกรรมไทย

### 3.3 การส่งเสริมด้านสิทธิพิเศษในการลงทุน โดย

- ควรเพิ่มประเภทของธุรกิจด้านหัตถกรรมที่จะให้การส่งเสริมการลงทุนมากขึ้นและการจะผ่อนผันเรื่องขนาด ตลอดจนเงื่อนไขของธุรกิจ เพื่อส่งเสริมธุรกิจด้านหัตถกรรมให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

### 3.4 การส่งเสริมด้านจัดทำมาตรฐานสินค้า โดย

- เร่งรัดการขยายงานในการกำหนดและควบคุมมาตรฐานให้กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยครอบคลุมถึงประเภทของสินค้าหัตถกรรมมากประเภทขึ้น เช่น เครื่องปั้นดินเผา ถ้วยชาม เซรามิค เฟอร์นิเจอร์ไม้ เครื่องทองลงหิน ฮัตซุนชิ เป็นต้น

### 3.5 การส่งเสริมทางด้านการตลาด และส่งออก โดย

- ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มธุรกิจด้านหัตถกรรม เพื่อแก้ไขปัญหาในการตัดราคากันเอง

- ดำเนินการสำรวจความต้องการในประเทศและต่างประเทศ และสำรวจปริมาณการผลิต เพื่อจัดทำแผนการผลิต และแผนการตลาดโดยดำเนินงานและเป้าหมายที่สอดคล้องไปเข้าด้วยกัน ในเรื่องข้อมูลทางการตลาดต่างประเทศ เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ประจำสำนักงานพาณิชย์ในต่างประเทศที่จะต้องจัดทำ และเสนอรายงานมายังกระทรวงพาณิชย์ ทูตพาณิชย์ไทยในต่างประเทศควร-

ปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่ในฐานะเป็นนักการขาย (Salesman) ที่จะเลาะหาข้อมูลทางการตลาด ที่เกี่ยวข้องกับทันสมัย และเป็นประโยชน์ต่อการค้าระหว่างประเทศไทย

- ควรประชาสัมพันธ์ เผยแพร่สินค้าหัตถกรรมไทยให้เป็นที่รู้จักดีในตลาดการค้า ทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ รวมทั้งการดำเนินการกระตุ้นให้มีการซื้อสินค้าหัตถกรรมไทย- มากขึ้น

- ควรอำนวยความสะดวกในการส่งออกสินค้าหัตถกรรมไทย เพื่อส่งเสริมให้มีการส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศมากขึ้น ระเบียบการส่งออก และเงื่อนไขการส่งออกต่าง ๆ ควร มีความแน่นอนและชัดเจน

### 3.6 การส่งเสริมด้านการวางแผนพัฒนาอุตสาหกรรมในภูมิภาค โดย

- ส่งเสริมการศึกษาวิจัยการผลิต และสู่ทางการลงทุนเพื่อผลิตสินค้าหัตถกรรม ไทยในเขตภูมิภาค

4. ควรกระจายอำนาจในการตัดสินใจไปยังภูมิภาค เพื่อแก้ไขปัญหาความล่าช้าในการ บริหารงาน โดยมอบหมายอำนาจในการตัดสินใจให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานดำเนินการได้ภายในขอบ- เขตหน้าที่ ที่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นรับผิดชอบ

5. ในด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐบาลที่เกี่ยวข้อง ควรจัดตั้งองค์การ ที่ทำหน้าที่พิจารณา เสนอนโยบาย มาตรการ และแผนปฏิบัติการในการส่งเสริมสินค้าหัตถกรรมไทย รวมทั้ง เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของธุรกิจด้านหัตถกรรมด้านต่าง ๆ ต่อคณะรัฐมนตรีโดยมี หลักการที่จะประสานงานด้านนโยบายและแผนโครงการของหน่วยราชการต่าง ๆ ให้เป็นไปอย่าง- เหมาะสมพร้อมเพรียงกัน

นอกจากการประสานงานระหว่างหน่วยราชการในประเทศแล้ว การมีการประสานงานกับ หน่วยงานส่งเสริมสินค้าหัตถกรรมในระดับระหว่างประเทศด้วย เพื่อให้ความร่วมมือระหว่างประเทศ มีผลในการส่งเสริมสินค้าหัตถกรรมไทย โดยประสานงานกับ ศูนย์หัตถอุตสาหกรรมแห่งอาเซียน

(ASEAN Handicraft Center) และ AHPADA (ASEAN Handicraft Promotion And Development Association) ในเรื่องความร่วมมือเพื่อพัฒนาเทคนิคการผลิต การพัฒนาและออกแบบผลิตภัณฑ์ การฝึกอบรมและสัมมนาทางวิชาการ การเผยแพร่ข้อมูลกิจกรรมระหว่างประเทศ และจัดแสดงสินค้าหัตถกรรมของกลุ่มอาเซียน

6. ควรจะชี้แจงให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ทำรายงานผลการปฏิบัติงานที่ถูกต้องตามความจริง เพื่อประโยชน์ในการควบคุมได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยไม่เอารายงานผลการปฏิบัติงานมาเกี่ยวข้องกับการประเมินผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

7. การยกระดับฝีมือแรงงาน โดยการเชิญผู้เชี่ยวชาญทางด้านช่างฝีมือทั้งในและต่างประเทศ มาทำการฝึกอบรม เพื่อให้ความรู้ ความชำนาญ และเพิ่มทักษะยกระดับฝีมือแรงงาน ในการผลิตสินค้าหัตถกรรมไทยให้เพียงพอ

การแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานของหน่วยงานภาครัฐบาลในการส่งเสริมสินค้าหัตถกรรมไทย สามารถที่จะลุล่วงไปได้ด้วยความสามารถของผู้บริการ ความร่วมมือร่วมใจของผู้ปฏิบัติงาน การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การประชาสัมพันธ์เผยแพร่กิจกรรม การส่งเสริมให้ผู้ที่ควรได้รับการส่งเสริมทราบ และที่สำคัญที่สุด คือ ความร่วมมือของผู้ประกอบการ ในการให้ข้อมูลต่าง ๆ ที่ถูกต้องตามความเป็นจริง สนใจที่จะขอรับบริการ และติดตามความก้าวหน้าของการส่งเสริม